

Tweedaagse besloten cursus met capita selectie van “Recht maken wat krom is” en “De drie Mooiste Modellen”. Door de selectie van onderwerpen zorg de docent ervoor dat elke dag een afgerond geheel vormt.

Dag 1

Recht maken wat krom is? Eendaagse capita selecta.

Een inleiding in moraliteit en ethiek.

Morele dilemma's en ethiek rondom geboorte, leven en dood.

“Wie kan recht maken wat Hij krom heeft gemaakt?” Deze vraag wordt in het Oudtestamentische boek Prediker gesteld. Als dat slaat op de kwetsbaarheid en sterfelijkheid van de mens, dan was de vraag duizenden jaren lang retorisch: niemand kon dat. Wat we nu bijvoorbeeld verstaan onder genetische aandoeningen was tot voor kort niet enkel onbehandelbaar, maar ook onbegrijpelijk. Sinds het midden van de twintigste eeuw kwam daar verandering in. De wetenschappelijke en technologische ontdekkingen en ontwikkelingen volgden elkaar in snel tempo op: de ontrafeling van de structuur van DNA, de ontwikkeling van kunstmatige bevruchtingstechnieken, de transplantatiegeneeskunde, enzovoort. Het is niet langer ijdel of een vorm van wensdenken om Predikers vraag als volgt te beantwoorden: ‘De mens kan dat. Toch tot op zekere hoogte’. De mogelijkheden die het met zich meebrengt om onze erfelijke eigenschappen te manipuleren zijn potentieel bijzonder groot. En het is evident dat al deze inzichten en technische mogelijkheden ons voor vele ethische problemen plaatsen.

- Wie heeft recht op een behandeling?
- Wanneer is een therapie veilig genoeg om op mensen toe te passen?
- Hoe duur mag de gezondheidszorg worden?
- Plegen wetenschappers en artsen geen inbreuk op de menselijke waardigheid?
- Waar kunnen we waarden en richtsnoeren vinden die de medische technologie in goede banen leidt?

Aan de hand van drie thema's: geboorte, leven en dood, schetst Johan Braeckman een ethisch referentiekader om rationele antwoorden op deze vragen te geven.

Programma

Donderdag

09:30 Inleiding bio-ethiek.

- Wat betekent het om een moreel wezen te zijn?
- Waar komen onze morele opvattingen vandaan?

11:00 Pauze

11:30 Over moraal en ethiek

- Waar vinden we de richtlijnen voor ons moreel kompas?
- Wat is ethiek?

13:00 Lunch

14:00 invloedrijke ethische theorieën: Kant, Bentham e.a.

15:30 Pauze

16:00 Enkele illustraties en toepassingen: geneeskunde, biotechnologie e.a.
Kan ethiek ooit een wetenschap worden?

17:30 Afsluiting

Toelichting

Bio-ethiek is een discipline binnen de ethiek die is ontstaan omwille van de ethische problemen die de nieuwe medische en biotechnologische ontwikkelingen met zich meebrachten en -brengen. Ethiek is een onderdeel van de filosofie, ontwikkeld in de Griekse Oudheid door filosofen zoals Socrates, Plato en Aristoteles. De ethiek tracht op rationele wijze uitspraken te doen over handelingen en opvattingen die tot goed- of afkeuring leiden. Ethiek is dan ook niet hetzelfde als moraliteit. Elke mens heeft morele intuïties en attitudes, maar niet iedereen reflecteert hierover vanuit de ethiek. Willen we op redelijke gronden de do's and don'ts van de medische en biotechnologische mogelijkheden bepalen, dan moeten we vanuit ethische referentiekaders nadenken, en niet louter vanuit morele intuïties of buikgevoelens.

Leerdoelen

Na het volgen van deze dag

- Heeft u filosofische en ethische denkkaders ontwikkeld ten aanzien van bio- en medisch-ethische vraagstukken rondom geboorte, leven en sterven.

Werkvormen

De cursus zal bestaan uit interactieve werkcolleges waarbij de cursist, o.a. aan de hand van individuele en groepsopdrachten, wordt uitgedaagd en aangemoedigd mee te denken en te reflecteren op het eigen denken en handelen en dat van anderen.

Docent

Johan Braeckman (°Wetteren, 1965) studeerde Wijsbegeerte aan de Universiteit Gent. Daarna volgde hij Menselijke Ecologie aan de Vrije Universiteit Brussel. In 1993-1994 studeerde hij Environmental History en Human Ecology aan de Universiteit van Californië in Santa Barbara. Hij promoveerde tot doctor in de wijsbegeerte aan de Universiteit Gent in 1997. Zijn proefschrift was getiteld 'De natuurlijke orde tussen noodzaak en toeval, welwillendheid en vijandschap, ontwerp en evolutie: de darwinistische transitie'. Em. professor dr. Etienne Vermeersch was zijn promotor.

Loopbaan

Sinds 1998 is Johan Braeckman voltijds professor bij de vakgroep Wijsbegeerte en Moraalwetenschap van de Universiteit Gent. Zowel voor onderwijs als onderzoek is hij er verantwoordelijk voor het vakgebied Wijsgerige Antropologie. Zijn onderzoek spitst zich toe op de wijsgerige problemen verbonden aan de levenswetenschappen, in het bijzonder de evolutietheorie en de neurowetenschappen. Hij werkt daarbij samen met een tiental doctorandi en postdoctorale onderzoekers van de UGent en met andere binnen- en buitenlandse onderzoekers.

Publicaties

Behalve artikelen in vakbladen publiceerde Johan Braeckman als auteur, co-auteur en editor ook boeken over de geschiedenis van de wijsbegeerte, bio-ethiek, toegepaste ethiek, milieufilosofie, en culturele aspecten van de wetenschappen. Uitgeverij Home Academy bracht eerder CD-boxen uit van hem met hoorcolleges over Darwin en de evolutietheorie en over kritisch denken en recent over Bio-Ethiek.

Dag 2

De 3 Mooiste Modellen. Eendaagse capita selecta.

Wat elke arts moet weten over medische statistiek

Inleiding

Het lezen van wetenschappelijke artikelen behoort ontegenzeggelijk tot de professie van elke arts. Op ieder terrein van de geneeskunde verschijnen voortdurend publicaties van grote en kleine studies. Soms met schokkende conclusies, baanbrekende bevindingen of dwingende aanbevelingen. Maar bent u in staat om ieder artikel dat u leest op waarde te schatten? Kunt u beoordelen of de conclusies valide zijn? Hoe bepaalt u of de aanbevelingen voldoende houdbaar zijn om consequenties te hebben voor uw praktijkuitoefening?

Onmisbaar

Statistische analyses zijn onmisbaar in medisch wetenschappelijke literatuur. Om artikelen goed te kunnen beoordelen is het juist kunnen interpreteren van de gehanteerde onderzoeksmethoden en statistische analyses een must.

Programma

Vrijdag

- 09:00 Inleiding
 - Betrouwbaarheid en validiteit
 - Beschrijvende statistiek
- 10:30 Pauze
- 11:00 Een inleiding in de kansrekening
- 12:30 Lunch
- 13:30 Diagnostische testen
 - Interbeoordelaars betrouwbaarheid,
- 15:00 Pauze
- 15:30 Een inleiding in de inferentiële statistiek
 - Predictiemodellen.
- 17:00 Evaluatie en afsluiting

Leerdoelen

Na het volgen van deze dag

- Heeft u inleidende kennis van de statistiek en haar toepassing in het medische domein

Werkvormen

De cursus zal bestaan uit interactieve werkcolleges waarbij de cursist, o.a. aan de hand van medische literatuur, wordt uitgedaagd en aangemoedigd mee te denken.

Hans Burgerhof

Hans Burgerhof (geboren in 1959 als Johannes Gerardus Maria Burgerhof te 's-Hertogenbosch) studeerde Wiskunde aan de Rijksuniversiteit Groningen. Doceren zit hem in het bloed. Al tijdens zijn studie werkte hij enkele jaren als wiskundeleraar op verschillende middelbare scholen in Groningen en gaf hij wiskunde en statistiek aan de Hanzehogeschool in Groningen.

Loopbaan

Sinds 1988 is Hans Burgerhof werkzaam als statisticus bij de Medische Faculteit van de Rijksuniversiteit Groningen, nu het Universitair Medisch Centrum Groningen. Hij verzorgt het statistiekonderwijs voor studenten Geneeskunde. Ook geeft hij les aan een research master en coördineert en geeft PhD cursussen. Daarnaast is hij consulent op het gebied van methodologie en statistiek. Hans is een boeiend spreker en zeer bekwaam docent. Hij werd niet voor niets in 2010, 2013 en 2014 door de studenten Geneeskunde verkozen tot Docent van het Jaar.

Publicaties

Vanuit zijn functie als consulent is Hans als coauteur betrokken bij talrijke medisch wetenschappelijke publicaties.